

RÆLINGEN
KOMMUNE

Rælingsbarnehagen

Årsplan for Torva barnehage

2019/2020

Trivselskommunen med nærhet til Østmarka og Øyeren

Innhold

Side 3	Velkommen til et nytt barnehageår
Side 4	Om Torva barnehage
Side 5	Om Rælingsbarnehagen
Side 5	Pedagogisk plattform
Side 6	Verdiene våre
Side 7	Mål fra handlingsprogrammet
Side 8	Våre kjerneområder
Side 9	Barnehagens formål og innhold
Side 14	Medvirkning
Side 15	Overganger
Side 16	Planlegging, dokumentasjon og vurdering
Side 17	Merkedager for hele året

Velkommen til et nytt barnehageår i Torva!

Ifølge lov om barnehager skal alle barnehager utarbeide en årsplan. Årsplanen skal inneholde informasjon om hvordan barnehagen skal arbeide med omsorg, dannelse, lek og læring. Dette for å fremme barnas allsidige utvikling og for å ivareta samarbeid med barnas hjem. Den skal også gi informasjon om hvordan lovens bestemmelser om innhold skal følges opp, dokumenteres og vurderes. Konkretisering av barnehagens arbeid for barns medvirkning må beskrives i årsplanen. Felles mal for årsplan benyttes av alle kommunale barnehager i Rælingen med hensikt om å fremstå helhetlig ovenfor våre brukere.

Årsplanen er utarbeidet på grunnlag av:

- Lov om barnehage.
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
- Rælingen kommunes handlingsprogram.
- Rælingens standarder for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.
- Barnehagens vedtekter.
- Brukerundersøkelse.
- Evaluering av forrige årsplan.

Årsplanens funksjoner ifølge lov om barnehager:

- Et arbeidsverktøy for de ansatte. Dette for å sikre at barnehagens personell styrer barnehagen i en bevisst og uttalt retning. Hver enkelt barnehage avgjør hvilke andre konkrete planer de ønsker å utarbeide for kortere eller lengre perioder.
- Gjennom årsplanen får foresatte et godt innblikk i barnehagens arbeid, og kan se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene og de overordnede målene.
- Et grunnlag for barnehagemyndighetens tilsyn i barnehagen.
- Gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Barnehagens årsplan fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg. Dette gir foresatte mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen.

La hverdagsmagien begynne!

Hilsen

Astrid Nyland _____

Barnehageleder
Torva barnehage

_____
Leder av samarbeidsutvalget
Torva barnehage

Torva

Torva barnehage er dette barnehageåret organisert slik:

28 barn født i 2017 og 2018-Liten base- fordelt på garderobene KNOTTEN og MYGGEN

Pr.d.d. 52 barn født i 2014,2015 og 2016. Stor base-fordelt på garderobene VANNLØPERN, LOPPA og ØYENSTIKKEREN.

Med dette barnetallet skal Torva ha en grunnbemanning på 19 ansatte. Åtte av disse må være utdannede barnehagelærere. En av våre pedagoger vil ha hovedansvar for språk og flerkulturelt arbeid både på liten og stor base. Resten av personalgruppa er fagarbeidere og assistenter. En fagarbeider vil fortsette sin utdanning til barnehagelærer gjennom ABLU i to år til. Ny pedagognorm gjeldende fra 01.august 2018, gjør at Torva vil få to fagarbeidere på dispensasjon fra utdanningskravet. Ny bemanningsnorm er vedtatt og skal være gjeldende fra 1. august 2019.

Torva barnehage

Torva vil fortsette med prosjektet Språkløyper. Målet med prosjektet er å styrke barnehagenes daglige arbeid med barnas språklæring gjennom bevissthet om språklig mangfold. Personalet vil bruke språklig deltakelse som drivkraft for språkutvikling. Å gi tilgang til språket har betydning for hele livet.

Språkløyper er en nasjonal strategi for språk, lesing og skriving 2016-2019. Språkløyper er et utviklingsarbeid som vil gå over flere år i Torva barnehage. Vi vil jobbe med språklig identitet og utnytte det flerspråklige miljøet i barnehagen. Mangfold blir en viktig del av barnas språkhverdag.

I Rælingen kommune ble det i 2018 vedtatt en plan for tidlig innsats:» Utvikling av tallforståelse og regneferdighet hos barn i barnehage, skole og SFO». Planen er utarbeidet av en tverrfaglig gruppe fra barnehage, skole og PPT. Dette vil også gi føringer for arbeidet i Torva barnehage.

Fire barnehager, deriblant Torva vil videreutvikle samarbeidet med Rud skole for å skape gode prosesser i overgangen til skole. Bakgrunnen er ny rammeplan i 2017 som legger vekt på at barnehage og skole er en del av utdanningsforløpet. Dere som har skolestartere i 2020 vil få invitasjon til foreldremøte på skolen allerede i høst. Barnets beste og barnets rett til å bli hørt i denne viktige overgangen må vi avstemme vår praksis i forhold til.

Barnehagen vil jobbe videre i 2019 med å heve kompetansen innenfor vold i nære relasjoner, rus og psykisk helse. Her vil barnehagen utvide det tverrfaglige samarbeidet med skole, PPT, barnevern og helsestasjon. Vi bruker blant annet materiell fra Stine Sofies stiftelse i vårt arbeid. Torva deltar også i kommunes prosjekt: «Trygge voksne, mestre hele livet», fokus på barns psykiske helse.

Om Rælingsbarnehagen

Rælingsbarnehagen er et nettverk bestående av alle de 9 kommunale barnehagene i kommunen.

Meningen med nettverket er å heve kvaliteten i barnehagene gjennom felles arbeid med kompetanseutvikling, felles faglige satsningsområder, standarder og verktøy for pedagogisk praksis slik at vi sikrer god kvalitet og fremstår som helhetlig. Sammen har vi derfor utviklet felles pedagogisk plattform og et felles verdisyn for å kunne ivareta Lov om barnehagen og forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Vår pedagogiske plattform

Menneskesyn:

Alle mennesker er unike, har egne tanker og følelser, og skal møtes som subjekt. Vi ser barnehagen i den sosialpedagogiske tradisjonen som har *hele barnet* som utgangspunkt; «children as beings». Med utgangspunkt i barnas interesser, kunnskaper og ferdigheter gir barnehagen mulighet for deltagelse, utvikling, erfarings- og meningsoppbygging. Slik blir barnet selv en sosial aktør, som aktivt medvirker og konstruerer sin barndom – barndommen har egenverdi.

Læringssyn

Den norske barnehagen bygger på en tradisjon med dialog, undring og utforskning i det pedagogiske arbeidet. Omsorg, lek, læring og dannelse skjer i alle barnehagens hverdagsaktiviteter. Vi har lek i læring og læring i lek. Til hvert av *rammeplanens* syv fagområder er det formulert mål for barnas opplevelser og læring. Disse målene er formulert som prosessmål. Arbeidsmåtene i barnehagen er temabasert og tverrfaglig – fagområdene opptrer sjelden isolert.

Barnehagens fokus er å skape meningsfulle hverdager med lek, læring, utvikling og dannelse i gode her-og-nå-situasjoner. På denne måten oppnår vi sosialt kompetente, trygge, nysgjerrige og vitebegjærlige barn som er praktisk selvgående, i stand til å ta egne avgjørelser og ta imot læring – barna utvikler en beredskap for læring og utvikling (Lillemyr, 2004).

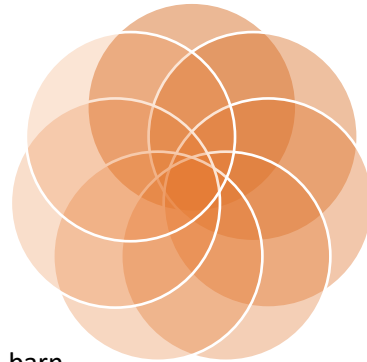
Personalet i Rælingsbarnehagen skal starte, verne og videreutvikle barnas lek (Melaas, 2013) gjennom aktiv tilstedeværelse, inne og ute. Kvaliteten på de voksnes handlinger er avgjørende, og alle skal jobbe i samme retning.

Barnehagen er en unik arena for sosial læring, som ikke forekommer noe annet sted. Sosial og språklig læring er viktig. Å utvikle sosial kompetanse betyr å utvikle ferdigheter som barna trenger for å handle kompetent i en sosial sammenheng. Personalet skal legge til rette for fellesskap og vennskap og barna skal støttes i å mestre motgang og håndtere utfordringer. Slik bygges det et fundament i barnets hjerne for livslang læring.

Våre verdier og hva det betyr for oss

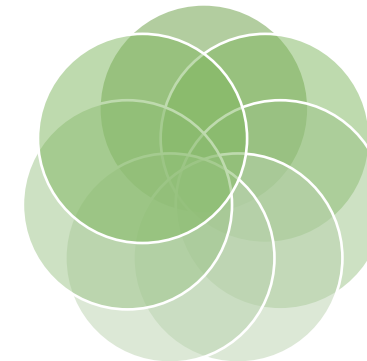
Respekt – Ansvarlighet – Redelighet

Respekt for enkeltmennesket

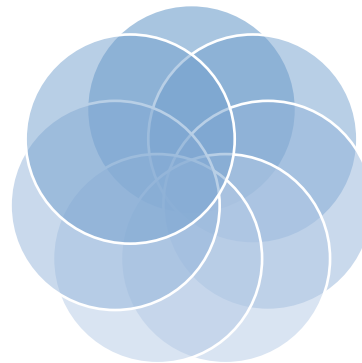
- vi lar barna medvirke i hverdagen
- vi lytter til barnas meninger
- vi ser at alle barn er unike, og respekterer deres ulikheter
- vi tar barna på alvor
- vi viser barna ubetinget anerkjennelse
- vi snakker *med* barna og ikke over hodet på dem

Ansvarlighet

- vi lærer barna sosial kompetanse
- vi lærer barna å ta ansvar selv
- vi er forberedt og engasjert når vi kommer på jobb
- vi viser omsorg
- vi sørger for at dagene har faglig innhold og at barna lærer gjennom lek
- vi er bevisst vår definisjonsmakt og vår påvirkning på barna

Redelighet

- vi gjør det som er best for barnet
- vi er bevisst etiske dilemmaer i hverdagen
- vi er lojale og overholder taushetsplikten
- vi gir av oss selv betingelsesløst
- vi er til å stole på og holder det vi lover
- vi sier det som det er og er ærlige med foreldrene

Mål fra kommunens handlingsprogram og Strategi for barnehageeier

Rælingen kommune har et handlingsprogram som gjelder for hele kommunen. Handlingsprogrammet er et styrende dokument for barnehagen da våre satsningsområder velges ut ifra tematikk i handlingsprogrammet. Verdiene RAR og den pedagogiske plattformen til Rælingsbarnehagen skal alltid ligge til grunn for arbeidet som gjøres i barnehagen.

Områder i handlingsprogrammet som omhandler barnehagene;

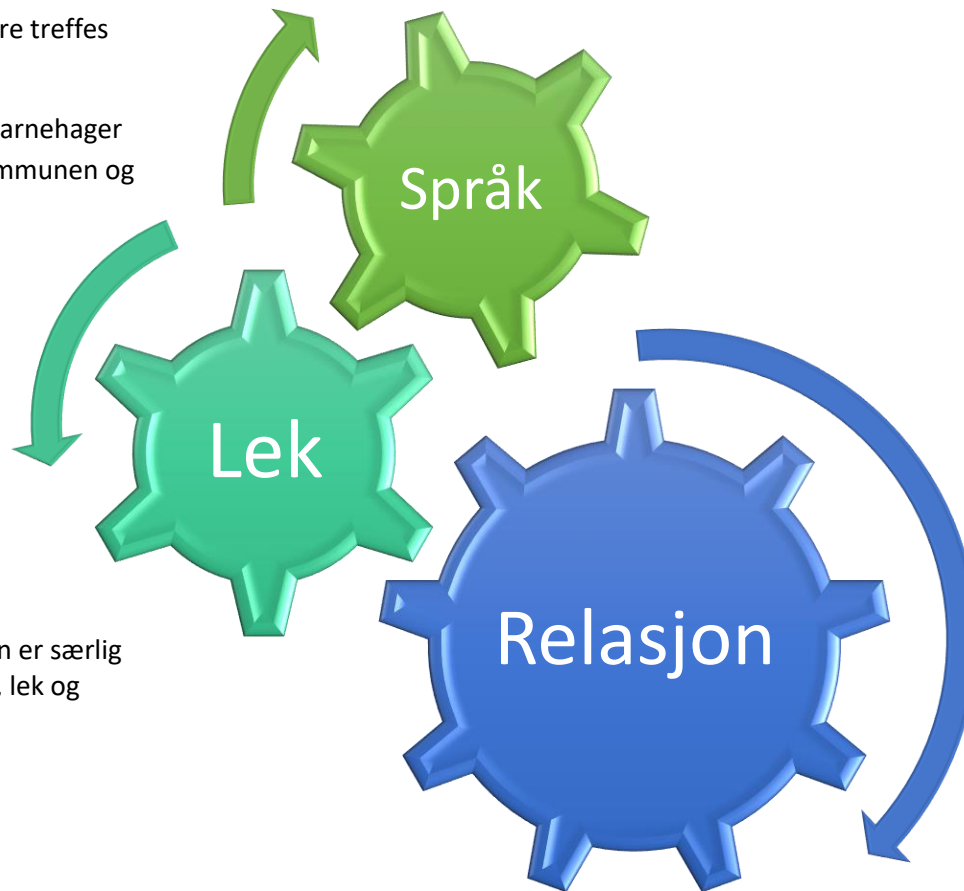
- Skal arbeide for at miljøet i barnehagene fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold.
- Skal ha holdningsskapende arbeid på de arenaene der de fleste innbyggere treffes

Kompetanseutvikling i barnehagene

Det utarbeides, på bakgrunn av dette, årlig en kompetanseplan for kommunale barnehager i Rælingen. Planen er forankret i den overordnede kompetansestrategien for kommunen og i Strategi for barnehageeier 2018-2021. Dette er en viktig del av å tilfredsstille lovkravene til utdannet personale samt å styrke forutsetningene for å utvikle kvaliteten i barnehagene. Kompetansetiltakene i planen skal bidra til å styrke personalets kompetanse i arbeidet med å omsette barnehagelovens formålsbestemmelse i barnehagens arbeid. Strategi for barnehageeier gir føringer for prioritering av barnehagens pedagogiske utviklingsarbeid i 2019/2020. Barnehagene skal jobbe med å styrke kvaliteten på relasjonene i barnehagen, mellom barna og mellom barn og voksne.

Kjerneområdene språk, lek og relasjon

Kvaliteten på relasjonene og samhandling mellom voksne og barn og mellom barn er særlig viktig for barnas trivsel, utvikling og læring. Personalets arbeid med barnas språk, lek og relasjoner er derfor definert som kjerneområder for Rælingsbarnehagen.

Våre mål for kjerneområdene for barnehageåret 2019-2020 ^r

Lov om barnehagen (2017) sier at barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. For å synliggjøre hvordan vi skal ivareta dette, har vi valgt ut følgende mål for kjerneområdene våre for dette barnehageåret.

Relasjonskompetanse	Lek	Språk
✓ Personalet skal styrke sin kompetanse for å skape trygge relasjoner til og for barna	✓ Barna skal oppleve mestring og medvirkning i lek	✓ Barnehagen har fokus på språk -og leseutvikling
<p>Noen av våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gode tilvenningsrutiner • Fokus på sosialkompetanse • Tilstedeværende personale som anerkjenner hvert enkelt barn • Personalet bruker Trygghetssirkelen (cos) • Deltakelse i prosjektet:» trygge voksne, mestre hele livet» 	<p>Noen av våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lek i små grupper • Følge opp barns lekeinitiativ • Et tilstedeværende personale som støtter, starter, verner og videreutvikler leken • Rom som inspirerer 	<p>Noen av våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi tilbyr et rikt og stimulerende språkmiljø • Vi bruker språket til å utvikle positive relasjoner i leken • Vi tilbyr aktiviteter som styrker barnas auditive oppmerksomhet • Personalet er bevisste gode språkmodeller • Vi arbeider med prosjektet Språkløyper, et prosjekt om utvikling av språk

Barnehagen har i tillegg utarbeidet leveord . Disse ordene sier noe om hvilket fokus personalet skal ha for å skape en best mulig hverdag for barna i Torva barnehage.

Barnehagens formål og innhold

Rammeplan (2017) sier at;

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.» I Rælingsbarnehagene har vi fokus på personalets rolle i arbeidet med barnehagens formål og innhold.

Rammeplanen (2017) fremhever at alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold. Dette innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Det er personalet som skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø, slik at barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Videre i denne årsplanen vil vi beskrive hvordan vi i Torva barnehage ivaretar dette.

Mål: Torva barnehage skal ivareta barnas behov for omsorg og fremme danning

Omsorg og danning er komplementære begrep til lek og læring. Måten barnet blir møtt på danner grunnlaget for barnets utvikling av egen omsorgskompetanse, og dermed også relasjonell kompetanse som trengs i både lek og lærings situasjoner gjennom hele livet. Danning til det demokratiske samfunnet innebærer et fokus på å utvikle barn som ansvarlige samhandlende aktører heller enn lydige «brikker» som gjør som fortalt. *Danning skal sette barn i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over - og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne* (Anne Skjeldrup, barnehagekonferansen 2014). Rælingsbarnehagen har kompetanseheving av personalets relasjonskompetanse som hovedsatsing i 2018-2020 for å istandsette personalet til å ivareta dette på en god måte. Dette i forlengelse av utviklingsarbeidet «Blikk for lek» som Rælingsbarnehagen gjennomførte i 2014 -2018.

Hvordan:

- Personalet skal møte barn med respekt og anerkjennelse hver dag (si hei/ hvordan har du det? /fint å se deg!)
- Personalet skal bruke trygghetssirkelen hver dag i møte med barn
- Personalet skal være tilstedeværende og gode rollemodeller
- Personalet skal styrke, støtte, trøste og gi barna tid til emosjonsregulering og snakke om følelser
- Personalet skal møte barns innspill med positive holdninger

- Personalet skal møte alle barn med likeverd og møte hver enkelt barns behov
- Personalet skal legge til rette for at alle barn får oppleve humor, glede og impulsivitet i barnehagen
- Personalet skal møte alle barn med en positiv holdning, aksept og gi barna positive tilbakemeldinger
- Personalet skal vise at de tror på det barn sier og at de har tro på barnet
- Personalet skal tørre å se, bry seg, være engasjerte i barnas liv
- Personalet skal være tydelige med omsorg
- Personalet skal stimulere barns kritiske tenkning
- Personalet skal ha fokus på refleksjon over egen praksis

Mål: Torva barnehage skal ivareta barnas behov for lek

Lekens egenverdi skal anerkjennes, og barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både inne og ute. Personalet i Rælingsbarnehagen hjelper med å starte, verne og videreutvikle barnas lek (Melaas, 2013) gjennom aktiv tilstedeværelse. Vi støtter oss på Terje Melaas sin litteratur i dette arbeidet, hvilket vi brukte under utviklingsarbeidet «Blikk for lek» og har blitt med oss videre. Barnas lek utvikler seg gjennom hele barnehagelivet: Når barna starter i barnehagen skal de møtes på sine invitasjonsrablinger, etter hvert hjelpes til å etablere lekerutiner og oppleve å kunne være i god rollelek med sine venner før de er ferdig med barnehagelivet. «Blikk for lek».

Hvordan:

- Personalet skal verne om og videreutvikle barns lek
- Personalet skal være tilstedeværende og støttende i leken med barn. (Aktiv/ observerende rolle)
- Personalet skal legge til rette for inkluderende, inspirerende og magiske lekemiljøer i barnehagen
- Personalet skal inspirere til spennende lek med bruk av udefinert lekemateriell
- Personalet skal legge til rette for bruk av materiell på en kreativ og utviklende måte
- Personalet skal sørge for at det gis rom og god tid til lek
- Personalet skal møte barns innspill og medvirkning på alvor
- Personalet skal tilføre sang, musikk og drama i leken med barn
- Personalet skal legge til rette for at barn får felles opplevelser
- Personalet skal veilede barn som trenger hjelp inn i leken
- Personalet skal invitere/ sette i gang nye leker (regelleker/ sangleker)

Mål: Torva barnehage skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å kunne fungere godt sammen med andre. Dette innebærer utvikling av ferdigheter, kunnskaper og holdninger som bidrar til å etablere, utvikle og vedlikeholde sosiale relasjoner. I Rælingsbarnehagen skal alle barn få erfare å være betydningsfulle for fellesskapet. Å utvikle sosial kompetanse betyr å utvikle ferdigheter som for eksempel empati og samarbeid. Disse ferdighetene hjelper barna til å handle kompetent i en sosial sammenheng. Personalet skal støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner.

Hvordan:

- Personalet skal gjennom tilvenning og overgang sikre at alle barn og foreldre blir møtt og fulgt opp på en trygg og inkluderende måte
- Personalet skal sikre at alle barn har venner i barnehagen, også på tvers av base og garderobe
- Personalet skal legge til rette for å bygge gode relasjoner og vennskap
- Personalet skal bruke Mitt valg og vennskapsbøkene som et verktøy i relasjons- og sosial kompetanseutvikling aktivt i hverdagen.
- Personalet skal styrke barns positive selvfølelse
- Personalet skal legge til rette for fadderordning på tvers av basene
- Personalet skal legge til rette for lekegrupper slik at det dannes vennskap og forebygger mobbing
- Personalet skal fortsette å legge til rette for fellesskap og tilstelninger på tvers i kommunen
- Personalet skal involvere foreldre i arbeidet for å forebygge mobbing.
- Personalet skal ta tak i mobbing og krenkelser (se tiltaksplan mot mobbing)

Mål: Torva barnehage skal fremme læring

De viktigste lærings situasjonene i en barnehage oppstår i daglig samspill, lek og vennskap mellom barn, og i samspillet mellom voksne og barn. I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Hvordan:

- Personalet skal legge til rette for formelle og uformelle lærings situasjoner
- Personalet skal undre seg sammen med barna
- Personalet skal bidra til at barn opplever mestring
- Personalet skal la barna få møte og utforske verden fra sitt perspektiv
- Personalet skal legge til rette for aktiv deltakelse i daglige gjøremål, ulike aktiviteter og fysisk fostring
- Personalet skal vekke barnas læringslyst gjennom engasjement og et fargerikt læringsmiljø inne og ute
- Humor og glede skal være med å prege læringsmiljøet i barnehagen

Mål: Torva barnehage skal fremme kommunikasjon og språk

Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Dette er bakgrunnen for at Rælingsbarnehagen har språk som et av sine kjerneområder, da vi vet at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. Gjennom dialog, samspill og aktiviteter får barna god språkstimulering, der barna støttes i å medvirke, lytte og forstå.

Hvordan:

- Personalet skal bruke lesing, sang, musikk, rytme, dramaturgi, rim og regler i samlingsstund og små grupper.
- Personalet skal sørge for at bøker er lett tilgjengelig for barn
- Personalet skal fortsette utviklingsarbeidet Språkløyper
- Personalet skal være gode språkmodeller ved å benevne alt vi gjør og være bevisste i vår kommunikasjon
- Personalet skal bidra til et variert og mangfoldig språk, slik at barn får et økt ordforråd og begrepsforståelse
- Personalet skal bruke språk, verbalt og non-verbalt (evt tegn til tale), vise bildekort og konkretisere ved å vise gjenstander
- Personalet skal bruke og utvikle språkmateriell (språkkofferter, snakkepakke, bilder, konkrete osv.)
- Personalet skal observere språk gjennom lek
- Personalet skal bruke digitale verktøy i arbeidet med språk

Medvirkning i barnehagen

Ifølge Lov om barnehagen og rammeplan for barnehagen, har både barn og forelderrett til medvirkning i barnehagen. Det betyr at det skal legges til rette for at barn og foreldre kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barn og foreldres medvirkning	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. ✓ Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene ✓ For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et forelderåd og et samarbeidsutvalg. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet ✓ Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. ✓ Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.
<p>Noen av våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Foreldremøter og tilbud om foreldresamtaler to ganger årlig - Samarbeidsutvalg - Årlig sommerfest - Foreldretreff - IST Direkte som kommunikasjonsplattform - Daglig kontakt i bringe- og hentesituasjon 	<p>Noen av våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Månedlig planlegging av det pedagogiske innholdet - Observere barnas lek og interesser og ta det med inn i planleggingsarbeidet - Tilbakeblikk på arbeid som er gjort som også brukes til videre planlegging - Bruke barnas ord og uttrykk i planleggingen av det pedagogiske innholdet

Overganger for barn og foresatte i barnehagen

Livet består av mange overganger. Den aller største, for et lite barn og barnets foreldre, er overgangen fra det trygge livet hjemme med mor/far, til barnehagen. Når barnet begynner i barnehagen, skal derfor personalet sørge for tett oppfølging slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. Barn som kommer fra andre barnehager skal også gjennom en overgang hvor nye relasjoner skal knyttes og trygghet skal etableres. Når de minste barna i barnehagen skal ta overgangen fra liten- til storbarnsavdeling, så er det en overgang som innebærer en endring i barnas rutiner og trygge rammer. Overgangene i barnehagen avsluttes med skolestart, hvor barnehagen og skolen/SFO sammen sikrer en naturlig og trygg overgang.

Hjem - barnehage	Innad i barnehagen	Barnehage - skole
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning.
<p>Våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tilvenning skal skje på barnets premisser og i tett dialog mellom foreldrene og barnehagepersonalet. ✓ Å ha en fast voksen å forholde seg til både for foreldre og barn den første tiden i barnehagen kan være en god støtte. ✓ Foreldremøte i mai/juni. 	<p>Våre tiltak for å oppnå dette.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Store barn fra liten base besøker stor base en- til to ganger i uka etter jul og fram til sommer. ✓ Foreldremøte for nye foreldre fra liten til stor base i mai/juni. Forberede overgangen. ✓ Skape en arena der barna gleder seg til å begynne på stor base. 	<p>Våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Aktiv bruk av veilederen Språk og leseutvikling i Rælingen. ✓ Plan for overgang barnehage-skole. ✓ Felles fokus på sosiale ferdigheter og språk. ✓ Arbeid i førskolegruppa i egen enhet ✓ Utvikle prosjektet Rud samarbeidet for å bedre overgangen barnehage-skole. ✓ Skape en arena der barna gleder seg til å begynne på skolen.

Plan- og vurderingsarbeid i barnehagen

Rammeplan for barnehagen, 2017, sier;

Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

- ✓ Barnehagens pedagogiske virksomhet skal planlegges, dokumenteres og vurderes
- ✓ Barnehagen skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, ansatte og eier
- ✓ Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende

Noen av våre tiltak for å oppnå dette:

- Periodeplaner (f.eks. månedsplaner)
- Månedsbrev med oppsummering av foregående måned
- Dokumentasjon gjennom blant annet dagsrapport, ukesrapport, bilder, barnas produkter
- Møter (planleggingsdager, personalmøter, avdelingsmøter, pedagogmøter, ledermøter)
- Samarbeidsmøter med eksterne (tverrfaglige møter og kontakttid med PPT)
- Ståstedsanalysen for barnehager brukes som basis for utviklingsarbeid

Merkedager gjennom året

Måned	Aktiviteter	Dato	Måned	Aktiviteter	Dato
Juli	Sommerferie med egen plan		Januar	Vinteraktivetsdag	Uke 8
August	Tilvenning Planleggingsdag 	16. 08.	Februar	Planleggingsdag SU-møte Fastelavn og Karneval Vinterferie	12.02 24.02 Uke 7 Uke 8
September	SU-møte Brannvernuke Foreldremøte Fotballturnering	05.09 Uke 38 11.09 25.09	Mars	Barnehagedagen	12.03
Oktober	Høstferie Foreldrekafe	Uke 40 Uke 42	April	Påskeferie Påskefrokost Påskevandring	Uke 15 Uke 14 Uke 14
November	Planleggingsdag SU-møte	01.11 21.11	Mai	Dugnad Planleggingsdag SU møte Foreldremøte, nye foreldre	05.05 22.05 25.05 27.05
Desember	Foreldretreff m/juleverksted Lucia Nissefest 	05.12 13.12 18.12	Juni	Sommerfest for store og små Avslutning Superklubb Planleggingsdag 	04.06 10.06 12.06